

Marta Rojals

Al dat andere

Roman

‘Dertigers in Barcelona vandaag. Werkloosheid, onzekerheid, economische en persoonlijke crisis. Meeslepend en fascinerend...

Een ontdekking.’ – LA VANGUARDIA

Over het boek

Beste Catalaanse roman van het jaar – *El Periódico*

Anna is grafisch ontwerpster, eind dertig en woont samen in Barcelona met haar vriend Nel. Alles loopt volgens plan tot plots de economische crisis ook haar leven kruist en alle zekerheden beginnen te wankelen. Nel verliest zijn baan, de rekeningen stapelen zich op en zijn zus komt bij hen inwonen om de huur te betalen. Opeens werkt Anna's interne kompas niet meer. Ze zoekt haar toevlucht in een affaire met een veel jongere man en verliest de grip op haar leven. Maar nu niets meer is zoals het was, kan het plots ook anders. Al dat andere, de dromen en spoken uit haar verleden, de andere Anna die haar maakt tot wie ze echt is, komt langzamerhand bovendrijven.

Al dat andere is een smeulend portret van de best opgeleide generatie ooit die ontdekt dat *the sky the limit* niet is. Een verhaal over smachten naar opnieuw beginnen, in het leven en in de liefde.

De pers over het boek

'Dertigers in Barcelona vandaag. Werkloosheid, onzekerheid, economische en persoonlijke crisis. Meeslepend en fascinerend... Een ontdekking.' – *La Vanguardia*

'De Anna Karenina van de 21e eeuw, omringd door digitale schermen en onzekerheid.' – *El Mundo*

'Marta Rojals geeft blijk van een onmiskenbare levenswijsheid en ze weet als geen ander een verhaal te vertellen. Ze schetst de laatste tendensen van onze maatschappij.' – *El Periódico*

'Elke pagina van dit boek is getekend door de dreiging en de gevolgen van de economische crisis, de werkloosheid en de illusies en waarden die we moeten heruitvinden in onze zoektocht naar rust.' – *El País*

Over de auteur

Marta Rojals (Catalonië, 1975) is architect en heeft een master in Theory, History and Criticism. Ze werkt als vertaler en redacteur en schrijft voor verschillende tijdschriften. *Al dat andere* is haar tweede roman en een bestseller in Catalonië met ruim 30.000 exemplaren verkocht.

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de romans en literaire thrillers van uitgeverij Signatuur? Meldt u zich dan aan voor de literaire nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijsignatuur.nl.

Marta Rojals

Al dat andere

Vertaald door Pieter Lamberts

e-bookeditie, april 2015

SIGNATUUR

2015

© Marta Rojals, 2014. Published by arrangement with RBA Libros S.A., Spain

Oorspronkelijke titel: L'altra

Oorspronkelijk verschenen bij: RBA Libros S.A., Spanje

Vertaald uit het Catalaans door Pieter Lamberts

© 2015 Uitgeverij Signatuur, Amsterdam en Pieter Lamberts

Alle rechten voorbehouden.

Omslagontwerp: b'IJ Barbara

Omslagbeeld: Felicia Simion / Trevillion Images

Typografie: Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN gebonden boek 978 90 5672 524 2

ISBN e-book 978 90 449 7338 9

NUR 302

Eerste druk, april 2015

Tweede druk, e-book, april 2015

Deze vertaling kwam mede tot stand dankzij een subsidie van het Institut Ramon Llull.

 **institut
ramon llull**
Catalaanse Taal en Cultuur

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

In een stad lichten elke nacht duizenden beeldschermen op in omlijstingen van ramen, balkons en lichtkokers. Blauwe rechthoeken binnen gele rechthoeken, witte rechthoeken binnen zwarte rechthoeken. Naar schatting driehonderdduizend geheimen circuleren met een snelheid van miljoenen bits per seconde via kabel, glasvezel, wifi, en worden meteen beantwoord door evenveel tegengeheimen. Een schouder die ontbloot wordt voor het oog van een webcam. Een withete chatregel die pols- en hartslag versnelt. Een geheime boodschap onder de lakens, terwijl iemand in de badkamer de wc doorspoelt. Deze vertrouwelijkheden zijn net zo klein als mensen, maar ze hebben een vernietigende kracht waartegen ambulances niets kunnen uitrusten. Voor de zender en de ontvanger van geheimen is het vermijden van vernietiging net zo belangrijk als voorkomen dat een afgeladen Airbus A380 in de lucht ontploft. Elk geheim dat geheim blijft heeft een ander geheim nodig dat het neutraliseert, en als dat niet gebeurt, volgen de explosie, de slachtoffers, de pijn. Er moet iets zijn, iets mysterieus, wat dit evenwicht bewaart, want als zoveel gebalde energie in één keer vrij zou komen, dan was het binnen een paar dagen met de wereld gebeurd.

Op de dag die na elke nacht volgt gaan overal ter wereld waar de zon schijnt andere beeldschermen aan. Mensen staan op, brengen hun kinderen naar school, studeren, gaan naar hun werk. Auto's en treinen rijden steden in en uit. Vliegtuigen vliegen van de ene kant van de planeet naar de andere en naaien zo parabolen op kaarten. Al deze energie wordt gecompenseerd door een andere, tegengestelde, die het evenwicht in de wereld handhaaft.

Welk deel van deze energie beweegt zich naar buiten en welk deel naar binnen? De theorie stelt dat het heelal materie bevat die we zouden kunnen kwalificeren als 'detecteerbaar' en, ertussen, donkere materie die leegte is, het niets. De aard van deze donkere materie zou er de oorzaak van zijn dat het universum dat we kennen rustig expandeert en niet zichzelf vernietigt. Vanaf het tijdstip dat mensen opstaan totdat ze gaan slapen worden ze in hun komen en gaan gedreven door tastbare energie, maar ook door een donkere energie, die je niet ziet. Evenwicht ontstaat als de ene soort energie een tegenwicht vormt tegen de andere.

Februari

‘Pomp drie.’

Anna toetst haar pincode in op het pinkastje dat de pompbediende haar voorhoudt. Manel heeft haar gezegd dat ze vijftig liter moet tanken, omdat de tankstations op maandag altijd hun prijzen verlagen om de statistieken te verfraaien, vanwege Europa. Anna is niet zo berekenend. Ze was er net zo lief met de trein heen gegaan, maar dat zou hij weinig gepast hebben gevonden.

‘Zullen we iets gaan eten?’

‘Kun je niet tot thuis wachten, Nel?’

De diepe stem van Anna klinkt na stiltes nog dieper. Manel plukt aan zijn rossige baard. ‘Hoe lang heb je al niet gegeten?’

Ze heeft het niet bijgehouden. Haar staat alleen helder voor de geest dat ze de laatste keer in diezelfde wegcafetaria 13,50 euro vroegen voor twee flesjes water en kleffe broodjes. Ze weet ook nog dat die verkwisting haar toen geen centje pijn deed. Het was maar een kleinigheid in een constante stroom pijnloze uitgaven: koffie, ijsjes, frisdrank, parkeergarages, tolwegen, blauwe zones. Centen en fracties van centen, die ze niet eens van de belasting aftrok, zoals ze wel deed met de btw van kleurinktpatronen, offsetpapier en computeraccessoires. Maar nu, vandaag, stopt ze de tankbon in haar portemonnee. Ze stapt echter niet in.

‘Nu rij ik.’

Nel plant zijn zonnebril op zijn hoofd en laat zijn arm over het stuur bungelen. Rossige haartjes lichten op in de schemering. Anna’s donkere blik boort zich door haar bril en dringt in de

blauwe ogen van de bestuurder. ‘Het gaat wel, verdomme, waarom denk je dat het slecht gaat?’

‘Je hebt bijna niet geslapen.’

‘Toe, stap uit.’

Ze gooit haar tas op de achterbank, doet snel haar weerspannige, golvende haar in een staart en neemt het stuur over. Ze kan geen vroege strandgangers, vanwege de winter gesloten strandpaviljoens, bundels witte palen, campings met vervallen vakantiehuisjes en verroeste caravans meer zien. Ze wil via zo min mogelijk rotondes over de N-II naar de snelweg rijden, daar de linkerrijstrook nemen en de cijfers op alle nummerborden optellen van de auto’s die ze inhaalt tot aan de afrit van de Ronda de Dalt. In haar tas klinkt een bijna onhoorbaar *biep-biep*. Nel kijkt achterom.

‘Zal ik opnemen?’

‘Nee ...! Nee.’

Nu klinkt er een akoestisch ingeblikte samba. Nel kijkt op het schermje van zijn telefoon. ‘Cati.’

‘Niet opnemen.’

‘Sorry, maar het is wel mijn telefoon.’

Na zoveel uren móét Nel gewoon met iemand praten. ’s Ochtends heeft hij ter wille van haar de secretaris uitgehangen voor haar schoonouders, voor Laura, voor Joan, Mei, Raquel. Een uitvaart op maandag is vruchtbare grond voor excuses.

‘Hee, Cati ... Nee, ze rijdt. We zijn op de terugweg. Ja, dat weet ze ... Nou, ze is een beetje moe, maar wel rustig. Nee, niet zoveel mensen, maar op maan... Niet zoveel ... Waar ben je, je valt weg ... Goed ... Maak je geen zorgen ... Ja, ja, ik zal het zeggen ... Je valt weg ... Oké, doe-doei, doei. Geen verbinding meer.’

‘Heeft ze iets over een vergadering gezegd?’

‘Het lijkt me duidelijk dat ze me niets heeft gezegd over wat voor vergadering dan ook. Ze zegt dat je het even rustig aan moet doen. Dat je de tijd moet nemen.’

Als het niet zo laat was, dan zou Anna thuis meteen aan de slag gaan – maar dat zal hij niet toestaan. Hij zal voor haar het avondeten klaarmaken en een uur voor ze gaan slapen de radiator in

de badkamer aanzetten. Ze zal protesteren, want het is toch niet meer zo koud. Alleen moet hij 's zomers de airco niet zo laag zetten. Hij zal haar weer beloven dat hij die komende zomer hoger zal zetten.

De eerste maand is omgevlogen. De dag na Driekoningen – Nel was nog niet terug van de vergadering met de ondernemingsraad – zette Anna haar bril recht om te googelen. De ontslagen waren voorpaginanieuws, zelfs van de krant die het betrof: 30 procent van het personeel ging de laan uit. De tijd van slopende onzekerheid was voorbij: met de uitbesteding van de commerciële afdeling zou Nel zijn baan verliezen. Zijn curve had haar zenit bereikt. Anna schikte haar haren zo dat ze aan één kant van haar nek vielen – zalig.

Gek toch, de opluchting van het voldongen feit: eindelijk wist ze waar ze aan toe waren, wat er gebeurd was, waar alles op was uitgelopen. Eigenlijk waren ze het al maanden aan het oefenen, sinds ze iets hadden gehoord over een reorganisatieplan. Al die tijd hadden ze op Nels angst gekauwd. Ze waren ermee naar bed gegaan en ze hadden die met alle egards behandeld: twee borden die werden weggeschoven, twee deuren die dichtsloten, twee laptops die aangingen op twee plekken in hun appartement. Die van haar in de kleine slaapkamer bij het halletje, de zijne op de bank, in de werkkamer, in de keuken, in de gezamenlijke kamer, waar zijn eigenaar dwangmatig keek naar series in de originele taal. Anna zocht rust achter een tussenschot, een dichte deur, zachte herriestoppers, om niet te hoeven dromen over *invers counter software*, verrotte ingewanden, lijken in zakken die in zee waren gegooid.

Nadat Anna het bericht diagonaal had doorgelezen, werd het beeld wazig voor haar ogen, terwijl ze haar vingers op de toetsen hield. Ze zag de lezersbrieven niet meer, de demagogische hoofdletters, de schrijffouten, de bizarre interpunctie. In haar hoofd kwam een semitransparante grafiek op: de blauwe lijn was die van Nel, de gele de hare. De blauwe besloeg veertig jaar, de gele achtendertig. Beide kleuren hadden eenzelfde verloop: eerst een opgaande lijn, tot aan de universiteit, dan een paar zigzaglijnen,

die aan een vaste werkring voorafgingen, en ineens een exponentiële stijging, ieder op zijn eigen werkterrein: Nel bij dé krant van het land, zoals hij die zou kenschetsen; Anna bij Cati's ontwerpstudio, zoals zij die zou kenschetsen.

Anna zoomde mentaal in op de afgelopen vijf jaar. Op het hoogste punt smolten de blauwe en de gele lijn samen tot een paradijselijk groen: dat was 'de piek'. Vanaf die top waren ze naar de VS gereisd, naar Finland, naar Japan. Ze waren nóg een keer in New York geweest, omdat het herfst was. Als ze de middagen luierend thuis hadden doorgebracht gingen ze buiten de deur een vorkje prikken. In het weekend deden ze een paar dingen die je volgens *Time Out Barcelona* moest doen. Eens, het was winter, had Nel haar een auto met 160 pk cadeau gedaan. Tijdens een zomer hadden ze een appartement op Menorca gehuurd. De zomer erna gingen ze er weer heen. De volgende zomer begon alles zich te herhalen. Binnen een relatie zijn er twee mogelijke uitkomsten voor herhaling: delen of vermenigvuldigen. Ik wil een meisje dat net zo knap is als jij. Nel, dat soort dingen moet vanzelf komen. Laat me niet lachen. Hoe moet er vanzelf een kind komen als jij zelfs het bestellen van een pizza een maand van tevoren inplant. Anna gaf zich gewonnen: Oké, misschien komend jaar.

Maar de curve was plotseling omgebogen. Het was een kleine klik in ruimte en tijd geweest. Op dat moment hadden ze het niet eens gemerkt. Wanneer had Anna ook al weer onder het eten verteld over een klant die op de offerte wilde afdingen? Dat was nog nooit gebeurd, maar zelfs Nel zou het niet meer weten. Er nog van afgezien dat het economische reilen en zeilen van zijn bedrijf voor hem een mysterie blijft, net zo regelmatig als menstruatie: elk kwartaal btw, verder inkomstenbelasting, jaarbalans. Nel kreeg pas iets van de woede van de arbeiders mee toen zijn eigen krant op de salarissen begon te beknibbelen. Tijdens de grote protestmanifestatie op 15 mei konden hij en zijn collega's zich met een gerust geweten op de Plaça de Catalunya verzamelen – van de meesten van hen was het salaris al tot 1.000 euro verlaagd: het officieel vastgestelde hachelijke inkomen van zijn generatie. Niemand kon zich toen voorstellen dat er nog

eens een dag zou komen dat ze als haaien over elkaar zouden buitelen voor een duizendeurocontract dat iemand midden op een plein had gegooid.

In de eerste dagen dat Nel thuiszat, volgden de besluiten elkaar snel op. Hij stelde voor om hun aanvullende zorgverzekering op te zeggen, zij om 'de auto' te verkopen. De BMW is mijn cadeau, Nona, doe een beetje alsof. Nel noemt de BMW bij zijn naam, alsof het een kind is. Hoewel het officieel Anna's auto is, fietst ze altijd en pakt ze hem alleen om naar het strand te gaan. En als we hem eens op straat parkeren? Nel had zijn hoofd gebogen. Ze waren het erover eens geworden om de verzekering op te zeggen. In de toekomst zou Anna geen fijne kraamtijd in een eenpersoonskamer van een privékliniek hebben. Ze had bedacht dat ze, als de nood aan de man kwam, altijd nog huizen kon gaan schoonmaken, zoals haar moeder – misschien was het wel genetisch. En ze had het serieus overwogen, zoals alles wat ze denkt serieus is, terwijl ze naar een plan B zoekt om de neergaande curve recht te trekken.

Zo werkt haar interne gps. Kinderen krijgen: bereken de route. Geen kinderen: alternatieve route berekenen. De curve weer rechtekken, de tegenwichten met elkaar in evenwicht brengen. En aangezien Nel bij het pakket inbegrepen zit, berekent ze voor hem gratis een nieuwe route: Cati heeft contacten; Cati heeft veel klanten in de publicitaire sector; Cati's ex kent mensen bij Cultuur. Maar Nels eigenliefde ziet handreikingen aan voor vuistslagen. Push me niet, oké? Ik wil de dingen goed doen. Misschien is het wel het juiste moment om dat idee van een uitgeverij uit te werken. Kunnen we er met Joan in stappen – in commercieel opzicht is hij een kei. En dan kan ik 's middags aan mijn roman werken. Maar de dag erna is weer één groot drama. Pff, ik weet niet wat ik moet; iedereen op wie ik een beroep zou kunnen doen, zit in hetzelfde schuitje of is er erger aan toe dan ik. Terloops herinnert Anna hem aan het plan voor de uitgeverij. Maar hij ziet alles donker in: Voor zo'n stap heb je beschermheeren nodig, beginkapitaal, doorlopend krediet, wat allemaal op dit moment ... Dan probeert Anna het opnieuw: En als we je

oom eens om huurverlaging vragen? Maar het staat voor Nel als een paal boven water. Gisteren, vandaag en voor altijd: nee.

Maart

Het marmeren aanrechtblad is een grote smeerboel en daarom vouwt Anna de nota op de ontbijttafel open.

‘Wat een klootzakken. We moeten ruim 30 procent meer betalen dan vorig jaar en we hebben niks bijzonders gedaan.’

‘Moeten we het daar nú over hebben?’

Anna werpt een priemende blik over de rand van haar bril en Nel begint de eieren weer te kloppen: als Anna wil rekenen, dan zal er gerekend worden ook.

‘Wat zijn al die cijfers achter de komma? Vijf decimalen van wat?’

‘Nou, als jij het niet weet ...’

‘Het is zo’n verrekte cryptonota.’

‘Daarom krijgen die tweederangs regeringsadviseurs zulke absurd hoge honoraria: Maak het maar goed ingewikkeld, zodat geen hond het snapt.’

Anna frons. Nel zegt op goed geluk: ‘Had Joan het niet over iemand die hem verteld had dat hij de teller had stopgezet?’

‘Ja, iedereen kent wel iemand die iemand kent.’

Schelmerij heeft de borrelpraat van de middenklasse bereikt, die nog niet doorheeft dat ze het niet meer is. Nel, bijvoorbeeld, is naar de Pakistaan beneden gegaan om de ingrediënten te kopen voor een recept van een app die hij op zijn telefoon heeft geüpload. Het is niet eens bij hem opgekomen dat hij de spullen op de buurtmarkt voor de helft van de prijs had kunnen krijgen.

Anna kijkt naar het slachtveld op het aanrecht. ‘Ben je eindelijk klaar met dat gerecht?’

‘Ik vond het al gek. Drie minuten. Dat is lang voor jouw doen.’

De plakkerige troep verdwijnt onder de doek die Anna over het aanrecht haalt. Ze kijkt naar de pot honing. ‘Moet dat er perse in?’

‘Verdomme, Nona, durf straks eens te zeggen dat je het niet lekker vindt.’

‘Ik heb je al gezegd dat een gewone omelet voor mij goed genoeg is.’

‘Ja, voor jou brood en water.’

In het nauw gedreven vlucht ze weer in de zwart-witte realiteit. ‘We moeten ieder 26 euro bijleggen. Plus 36 cent.’

‘Hm, proef eens.’

Het huishouden van het stel heeft veel weg van dat van een traditioneel studentenhuus. Het is een van die dingen waarmee Anna Nels veerkracht op de proef stelt, hoewel ze geen van beiden ooit met andere studenten een woning hebben gedeeld. Anna heeft hooguit geprobeerd om een werkstuk te maken op het bed van een flatje dat Nel had gehuurd op de hoek van Mallorca en Bruc, naast de redactie van de krant. Maar toen hij studeerde, hadden zijn ouders voor hem een kamer in een ultrakatholiek studentenhuus in de bovenstad geregeld in plaats van in te gaan op het aanbod van zijn oom – die woonde alleen en vond dat prima zo – die hem in diens appartement vlak bij het studentenhuus, dat bolwerk van kuisheid, een dubbele kamer wilde verhuren. Want ze wilden niet dat gezegd zou worden dat ze van anderen afhankelijk waren. Of ze wilden bij niemand in het krijt staan. Of misschien was het simpelweg zo dat die banketbakersfamilie van het platteland de financiële aderlating die het studentenhuus betekende goed besteed geld vond als het de ontmoetingen met die magere ‘Barcelonese’ ontmoedigde van wie hun jongen vlin-ders in zijn buik kreeg. Je hebt de mooiste glimlach die ik ooit heb gezien. Als we met liegen beginnen, Nel ... Waarom ben je zo kattig? En waarom ben jij zo’n halvegare?

Zoals zo vaak het geval is kwam die ‘Barcelonese’ helemaal niet uit Barcelona. Anna’s vader was geboren in het dorp van Nel, maar was aardbeienplukker geworden in La Costera, een middelgrote gemeente op 35 minuten van de hoofdstad. Toen hij al

op leeftijd was, trouwde hij met een introvert meisje, dat op de camping buiten het dorp werkte. Anna's moeder kreeg haar toen ze negenendertig jaar was en handhaafde zo een familietraditie van late zwangerschappen. Het meisje heeft haar grootouders niet meer gekend en broertjes en zusjes, als die al verwacht werden, kwamen er ook niet. Door het jaar heen verdiende haar moeder geld door het buitenhuis van een bemiddeld echtpaar uit Barcelona schoon te houden en 's zomers werkte ze op afgesproken uren achter de campingbar.

Toen hun dochter bijna de middelbare school had voltooid, kreeg de aardbeienplukker het aan zijn rug, en hij zou die tot aan zijn pensioen niet meer kunnen buigen. En zo kwam het dat de eigenaren van het huis dat zijn vrouw schoonmaakte zich voor hem inzetten en in Barcelona een baantje vonden als conciërge aan wat toen de Faculteit van Natuur- en Scheikunde heette. De conciërge deed niets anders dan de hele dag kranten lezen en stapte 's avonds, geheel uitgerust, op zijn Vespa om naar de golfbreker te rijden en daar met hengelaars te babbelen. De zee bleef voor hem een groot vraagteken, maar soms kwam hij terug met een emmer vol water met daarin donkere schaduwen, die Anna liever niet wilde zien. Bij zijn nieuwe baan hoorde ook zomervakantie, uitgerekend in de tijd dat zijn vrouw het op de camping druk had. Vader en dochter gingen naar zijn geboortedorp, bij familie logeren, en daar leerde zij de zoon van de banketbakker kennen.

Voor het gemak besloot Anna te gaan studeren aan de faculteit waar haar vader werkte, en ze koos natuurkunde, maar ze had net zo goed scheikunde kunnen kiezen: de wereld was zo onbegrijpelijk dat het haar niet uitmaakte of ze die van de ene of van de andere kant bestudeerde. Aangezien ze dochter van een arbeider was, was ze niet meer gedwongen om de allerhoogste cijfers te halen, want ze hoefde geen collegegeld te betalen, evenmin als de kinderen van hoogleraren en professoren. Maar het belangrijkste was wel dat ze in en uit de auto van haar vader kon stappen, bevrijd van de kuddegeest van het openbaar vervoer. In Anna's studieboek zijn in een hoofdstuk over non-verbale

communicatie met een markeerstift fragmenten gekleurd: intieme afstand: 60 centimeter; persoonlijke: 120; sociale: 360. Waren alle gedragsregels maar zo duidelijk: glimlachen uit beleefdheid: 2 seconden; glimlachen om een grap: 15 seconden; een valse glimlach: met tanden en kiezen. Maar in de Renault 9 van haar vader leken alle afstanden haar correct, en om zeven uur 's morgens op de N-II dommelde ze weg, met de blauwe map van de Universitat de Barcelona op haar knieën en op de achtergrond de radiostem van Antoni Bassas, die opging in het motorgedruis.

Doordat Anna op tweehonderd meter van Nels faculteit studeerde, bereikten een universitaire wc, een bibliotheekarchief en een computerruimte wat haar toekomstige schoonouders hadden willen voorkomen. De ranke Anna klom behendig in het rugbyspelerslijf van Nel. Annona, ik wil altijd bij je zijn. Als je nog meer van dat soort dingen zegt, ga ik kotsen. Dan noem ik je Nona, want een meisje als jij kan geen gewone naam hebben. Nel sloofde zich voor Anna uit, en Anna kwam en ging wanneer het haar uitkwam. Uiteindelijk, na duizend keer komen en gaan, deed het lot meer om haar met hem samen te brengen dan haar van hem te scheiden en zou dat blijven doen, als het nodig was nog zeker twintig jaar lang.

Samenleven kalmeert de fysieke honger, maar de koelkast moet wel vol. Onder hetzelfde dak komt de hartstocht van de liefde tot bedaren en dan moet je de verwarming aanzetten. Vandaag berekent Anna hoeveel de rekening de komende maand daalt als de verwarming niet meer aan hoeft.

‘Als ze al geen belasting op neutronen verzinnen.’

‘Kijk, ik weet al wat we als tweede gang eten.’

Anna heeft niet eens de tijd om met de ogen te knippen. Nel grist de nota weg, strijkt hem glad op een bord, doet hem in de oven en knalt de deur dicht. ‘Genoeg voor vandaag. Ik wil niks meer horen over geld, optelsommen, restanten en andere shit. Ik wil rustig eten.’

Op het beschaduwde gras openen Nels vingers lunchtrommels en trekken eetstokjes van elkaar. Anna zet haar nieuwe bril recht

en kijkt schuins naar de parterre waar het geluid van Tibetaanse instrumenten vandaan komt, tussen goochelaars in Thaise broeken en koorddansers op elastische touwen. ‘Nona, we gaan nu niet meer ergens anders zitten. Het Ciudadellapark heb je maar te nemen zoals het is.’

’s Ochtends zijn ze door de Ribera wijk gelopen en hebben ze de 1714-route gedaan, onder begeleiding van een studievriend van Nel. Nu doet hij research voor zijn roman, een historische, zoveel weet hij al. Op die manier kan hij zijn universitaire kennis wat afstoffen. Voor hij serieus werk gaat zoeken heeft hij zichzelf de tijd gegeven, tot de zomer, om met zijn levenswerk te beginnen, dat elk jaar min of meer zo aanvangt: Wat willen de mensen nu, Nona? De mensen willen niet lezen, de mensen kijken naar televisieseries. De roman moet dus lezen als het draaiboek van een serie: apocalyptisch en zinderend. Achter haar bril trekt Anna een wenkbrauw op. De volgende dag zou de toekomstige romanschrijver te berde brengen dat het publiek verhalen nodig heeft om boven zichzelf uit te stijgen, verhalen van innerlijke kracht; misschien laat hij zich adviseren door een van de journalisten die de mensenrubriek op de achterpagina maakten. Ze liet hem dromen, want dat was nog altijd beter dan zijn gelamenteer aan te horen: Ik heb een writer’s block, Nona, ik snap het niet. Ik krijg niet eens een hoofdstuk af. Kut.

Tijdens de route vandaag heeft Anna geprobeerd op te letten, maar geschiedenis is naar haar smaak een te onzekere materie. Ze heeft het altijd al een vermoeiende exercitie gevonden om historische feitjes en weetjes vanbuiten te leren, zelfs met technieken uit de geheugenleer. Dat gedoe heeft ze allemaal gelijk met de schoolexamens achter zich gelaten. Gelukkig ging haar desinteresse niet ten koste van haar schoolcijfers. Anna’s moeder schepte ermee op: Breng me je rapport, Anna Maria, ik wil het aan mevrouw Roser laten zien. Anna heeft die cijfers altijd als fake gezien, want wat zij kan heeft meer te maken met geheugen dan met talent. Voor haar zijn eigennamen en Romeinse cijfers net zo veelzeggend als het cyrillische alfabet. Toen Nel studeerde had hij nog illusies: Nona, ik heb een paper

over de Nieuwste Geschiedenis geschreven, waar je steil van achteroverslaat; morgen neem ik hem voor je mee. Boven de ingebonden pagina's vluchtte Anna's aandacht alle kanten op. De alinea's waren dicht op elkaar geschreven met een elektrische typemachine en de gegevens en namen dansten haar voor de ogen. De twintigste eeuw was makkelijk, dat waren twee X'en. Uiteindelijk maakte Nel zich vrolijk over haar. Hoe bestaat het dat je niet weet wie Prat de la Riba is? Hoe bestaat het dat je niet weet wat de Mancomunitat is? Als ze het ooit in haar leven had geweten, dan was dat alleen maar om het vereiste cijfer te halen, om vervolgens ruimte te maken voor nieuwe informatie. Bij de exacte vakken was faken makkelijker: cijfers waren niet voor meerdere uitleg vatbaar, en de letters, verlost van de druk van het woordenboek, combineerden zo licht als lucht. Nel vond het leuk om haar te pesten: Die kerel die de stringtheorie heeft verzonnen zou zichzelf moeten ophangen, vind je niet? Om te bewijzen dat het functioneert. Meestal had ze het niet meteen door. De stringtheorie is filosofie, Nel, die kun je niet berekenen. Hij deed alsof hij gek was: Maak dat de kat wijs! Ook aan haar studie natuurkunde had Anna zo min mogelijk aandacht besteed: ze leerde vanbuiten wat ze niet hoefde te snappen, en snapte alleen wat ze niet kon negeren.

'Is dat vlees?'

'Wacht, dat is de mijne.'

Met zijn dorps achtergrond weet Nel donders goed hoe het zit met de herkomst van goedkoop vlees. Alleen buitenshuis mag hij af en toe zondigen van zichzelf. Maar vandaag heeft Anna zin om te stangen. 'Dat is duivenvlees, Nel.'

'Hou je mond.'

'Ze jagen met netten op duiven en ze vangen zwerfkatten en stoven ze.'

'Heks.'

Anna kauwt haar rijst met groenten en slaat een pagina van zijn Moleskine om. 'Is dat allemaal van vandaag?'

Het dichte handschrift is net zo cryptisch als de uitleg van Nel, die met overgave een plot vol geheimen en verraad schetst. Zij

ziet alleen maar zieke schaamdelen, schurftige honden en paarden met opengereten buik.

‘Je zit zeker in je eigen wereldje?’

‘Als de kranten van gisteren elkaar al tegenspreken ...’

Soms bewegen de antwoorden van Anna net zo lukraak als de bal van een flipperkast, maar Nel heeft ze gauw te pakken. ‘Je weet wat “historische herschepping” inhoudt, hè?’

Anna heeft ook geleerd wanneer ze niet meer hoeft te zeggen wat ze denkt, want Nel vult de rest aan. ‘Aha, zeg maar niks meer, ik snap het al: omdat het jaar 1700 ontzettend lang geleden is, hoef je alleen maar een paar teringlijders en een touwschoen op te voeren, en de miëp die het in de metro leest is al geboeid, of niet?’

Annakijkt op Nel doeten observatie: ‘Met dieschooljufretrobril haal je het beest in me boven.’

Ze bijt op haar wang. Ze heeft hem deze week voor het eerst op, en nu is het te laat om hem te zien als accessoire om mee te verleiden. In haar kindertijd hadden die dikke brillenglazen met cilinder haar nog meer van de wereld afgescheiden. Jampot, vieroog, professor. Toen ze ging puberen was de dikte van het glas een stuk minder geworden, maar toch liet ze haar bril als het maar even kon thuis. Papa, je hoefde hem niet te brengen. Hoezo niet? Hij heeft niet de goede sterkte, ik moet een nieuwe bril hebben. Maar nieuwe brillenglazen kosten geld en ze wist dat haar ouders haar dan een paar dagen met rust zouden laten, met een beetje geluk een paar maanden zelfs.

‘Pijp je me met je bril op?’

Nels aansporing klinkt net zo suggestief als wanneer hij haar zou vragen hem af te zuigen met een orthopedisch steunverband om. Ze moet denken aan het virtuele tijdverdrijf toen ze ruzie hadden gemaakt. Ze had een fictieve naam opgegeven in een chat op MIRC en twee seconden later kreeg ze al een regen aan mailtjes: *Hallo, knappert, wad hep je aan? Hallo, hij hangt uit mijn broek, wil je hem zien? Hallo, vind je het lekker als iemand je voeten likt? Mijn vrouw wil niet.* Soms werd haar aandacht getrokken door een talig detail – *hij hangt ‘uit mijn broek’* –, of bij

iets ongebruikelijks – *als iemand je voeten likt* –, en ze ging erin mee tot de slotopmerking: *Heb je msn?, of: Zullen we in een hotel afspreken?* Tussendoor vroegen ze haar of ze geil was. Dat verbaasde haar. De enig mogelijke opwinding was nieuwsgierigheid. Het experiment duurde tot ze eraan dacht dat Nel misschien wel hetzelfde deed, als hij zei: Ik ga naar jouw werkkamer, daar is de wifi beter; ik ga een hoofdstuk *House* kijken; ik ga proberen of ik Barça via internet kan zien. Ze kon zich hem vandaag zelfs voorstellen terwijl hij aan een onbekende vrouw schreef: *Hallo, vind je het lekker om me te pijpen met je bril op? Mijn vrouw wil niet.* Maar Nel is niet voor niets Nel. ‘Laat me eens kijken ...’

Hij zet zijn eigen zonnebril af en zet Anna’s bril ondersteboven op. ‘Ooo ... Ik zie de toekomst ... Ik zie een obstakel in de gang thuis.’

Hij haalt een opgevouwen stuk papier uit zijn groene colbertje en Anna pakt haar bril terug om het geheim te ontrafelen: een afbeelding in lage resolutie van een Brompton, in- en uitgeklapt, met in lettertype Comic Sans een korte beschrijving van wat hij zoal kan.

‘Nee!’

Nel legt snel uit dat het maar een tweedehandsje is: ‘En hij heeft me veel minder gekost dan alles wat jij intussen aan al die wrakken met pedalen hebt uitgegeven. Hier zit een kras ... Maar je kunt hem mee naar boven nemen.’

De afgelopen vijf jaar zijn er drie fietsen van haar gestolen en de laatste liep al op zijn laatste benen toen ze hem voor een schijntje kochten bij een fietsenmaker in Gràcia.

‘Die is voor een schoonheid als jij gemaakt. Het heeft me ontzettend veel moeite gekost om een rode te vinden; op internet zijn ze ...’

Ze hoort Nel in de verte. De Tibetaanse instrumenten zwijgen. De knotsen van de goochelaars en de voeten van de acrobaten blijven in de lucht hangen. De fietsers, de toeristen, de illegale straatverkopers, de verstrengelde stelletjes op picknicklakens, alles dooft uit. Anna slaat het moment in haar geheugen op. Nel weer ontdekken, zich herinneren waarom ze ook al weer bij

hem wil zijn. En dat allemaal combineren met zijn regelmatige gelaatstrekken, met zijn Pantone 540-ogen, als die van een engel met bolle blaaswangen, met zijn lichtgevoelige, kwetsbare huid. Hem willen zoals hij nu is, de kind-man die, hem kennde, wekenlang op internetfora heeft gezocht om voor haar een rode fiets te vinden die past bij een schoonheid als jij. Het man-kind dat, terwijl ze weer naar de foto van haar cadeau kijkt, zijn vingers op haar nek legt, waar haar haar begint, en ze over haar rug laat lopen, een perfecte aanraking, hier, midden in het Ciutadellapark, die hier ook niet zal weggaan. Dan, wanneer ze proberen een middagdutje te doen onder een doek met oriëntaalse print – zij in de vlekken zon, hij in de vlekken schaduw – en wanneer hij haar zegt dat hij misschien toch niet over de Riberawijk zal schrijven, want dat zal iedereen intussen al wel hebben gedaan, dan stopt ze een vinger in zijn neus en hij zal zich omdraaien om in haar oor te bijten en zij zal klagen dat zijn baard schuurt en hij schuurt nog harder, de valserik. En het zal alleen maar dát kunnen zijn, de perfecte aanraking, en zij zal het zich precies herinneren. Voor als Nel all the way wil gaan en zij woedend wordt.

Over de ventwegen van de Passeig de Gràcia komen groepjes omlaag met schreeuwerige T-shirts, borden met geïllustreerde slogans, vakbondsvlaggen, Catalaanse onafhankelijkheidsvlaggen met ster, en driekleurige republikeinse vlaggen, door elkaar heen.

‘Kijk haar nou. Ik zei je al dat ze de verkeerde uitgang zou nemen.’

Aan de overkant tuurt Nels zus rond en zoekt visueel contact. Hij stuurt haar een berichtje. Anna ziet alleen maar een koperen wolk haren, opgebonden in een turquoise band. Als ze voor haar staat, ontdekt ze dat hij in werkelijkheid gestreept is. Op Laura's T-shirt staat: SOCIALE STAAT GEFLEST? ALGEMEEN PROTEST!

‘Hé, mafkees ...! Tjee, wat is dat voor een fietsje?’

Laura is een van die mensen die als ze je omhelzen de binnenkant van hun elleboog tegen je nek duwen. Anna snuift de geur

van haar staart op en laat toe dat Laura met haar wang tegen die van haar wrijft.

‘Hoe gaat het, lieverd? Hee, het spijt me, hè. Ik heb je gebeld, maar Nel heeft me al verteld dat ...’

De zin wordt niet afgemaakt. Anna twijfelt of dank je wel zeggen gepast zou zijn of dat ze eerst de vraag moet beantwoorden of dat ze die vervloekte zin zou moeten afmaken. Er komt een autobus langs. Laura komt weer tot leven. ‘We hebben afgesproken bij ... Wacht, ik heb het opgeschreven.’

Terwijl Nel de expert uithangt wat metro-uitgangen betreft, zoekt Anna op haar iPhone dat deel van de demonstratiestoet waar haar schoonzus het troepje uit het dorp moet treffen.

‘Wil je niet eens meekomen om even hallo te zeggen, oen?’

‘Mijn collega’s verwachten me.’

Anna breidt haar zoektocht op Google Maps uit. Nel heeft zijn zus nog niet verteld dat hij ontslagen is. Ook al is Laura zevenendertig jaar, haar grote broer beschermt haar alsof ze een glazen poppetje is. Maar Laura maakt absoluut geen haast om volwassen te worden en sinds ze haar opleiding tot welzijnswerker heeft afgesloten heeft ze de bron van de eeuwige jeugd ontdekt door cursussen en cursusjes met hun respectievelijke betaalde stages af te wisselen. Nu heeft ze een stage die veelbelovend lijkt. ‘Ik geloof dat ze me aannemen. Onlangs was er een vent om ons een programma te leren om websites mee te maken en ze zeiden dat ik moest blijven.’

‘Krijg nou wat; dus dan kun je de website voor de ouwelui maken, zodat ze paasgebak kunnen verkopen aan Japan.’

Dat Nel zijn ouders niets heeft gezegd is begrijpelijker. Ze hebben, zoals ze zelf vinden, het perfecte gezin gesticht: Wij hebben het geluk dat onze kinderen gestudeerd hebben en dat ze hun geld verdienen met wat ze leuk vinden; Wij hebben het geluk dat onze kinderen niet op hun eigen sekse vallen; Wij hebben het geluk dat onze kinderen het als broer en zus goed met elkaar kunnen vinden, en dat kan niet iedereen zeggen. Wij hebben het geluk, hebben het geluk. Opgehangen aan een muur van hun verbeelding maakt ook de journalistentitel van de Universi-

teit van het Gerucht deel uit van dat geluk, want die hebben de dorpsbewoners Nel toegedicht vanwege het simpele feit dat hij werkte waar hij werkte: Manel van de bakker, die iets heeft met die vrouw uit Barcelona, werkt bij die krant. Kijk eens aan, journalist. O, journalist.

Nel had tweetiende punt te weinig en moest daarom met aardrijkskunde en geschiedenis genoeg nemen, een tweede keus die hij verplicht had opgegeven, want eigenlijk zag hij zichzelf al oorlogsreportages maken en verhalen sturen met de ellebogen in het zand. Anna stelde hem een realiteit op maat voor, terwijl ze zijn rode studentenfranje in de war bracht: Is een historicus uiteindelijk niet een voltooid verleden journalist? Hij moest lachen. Heks. Zij moest lachen. Halvegare.

Toen hij erin geslaagd was bij de krant binnen te komen, met veertien maandsalarissen en een eigen kantoor, liet hij het idee om iets anders te gaan studeren varen. Weliswaar werkte hij alleen maar op de commerciële afdeling, maar hij was in elk geval binnen, en mettertijd ... Eens mocht hij zelfs een artikeltje schrijven over een braderie met streekproducten en in zijn dorp werd hij de hemel in geprezen. Daar hebben we behoefte aan, journalisten van hier, die ons leren dat er ook buiten Barcelona een wereld bestaat. Zijn ouders hebben nooit het juiste moment gevonden om het misverstand op te helderen. Vanwege die aangeboren trots zag Anna ze ervoor aan nog liever met de kop tegen de muur te lopen dan toe te geven dat ze luizen hadden.

Mede vanwege die trots had Nel nooit enige frustratie tegenover Anna uitgesproken. Officieel bestond er dus geen frustratie. Het zou een van die vele zaken zijn die ze in de loop der jaren zou leren aanvoelen, een van de vele gewaarwordingen die zich op subatomair niveau voordoen, die via de poriën binnendringen, die ongemerkt via de neushaartjes binnenkomen. Mettertijd zouden Anna's atomen de microscopische toegevendheid van haar partner beschuldigen toen zij hem liet weten dat ze uiteindelijk naar hem luisterde en de master liet schieten, want ze had geen natuurkunde gestudeerd om pr-werk te doen. Heel goed. Het briljante meisje met die enorme schaduw werd hanteerbaar.

Het evenwicht van de rode lijn was zo: zeer subtiel, onderbewust.

‘Nou, stelletje ouwe knarren, ik loop door; als we elkaar nog zien, prima, en anders tot in de pruimentijd.’

Nel haalt opgelucht adem. Bijna had Laura de andere mensen van de krant die ontslagen waren ontmoet. Vandaag is toch alles dicht en deze dag is net zo geschikt om de anderen weer eens te zien als willekeurig welke andere. De eersten die uit de metro komen zijn Mei en Joan, zonder de tweeling. De mannen slaan elkaar hard op de schouders. ‘Hoe gaat het, man? Verdomme, een Brompton.’

‘Een beauty, hè? Misschien zeg ik mijn huurfietsabonnement wel op en koop ik er zelf een.’

Anna mag Joan – hij zoent tenminste niet.

‘Zeg eens, moppie, heb je dit mormel in je mandje gestopt en meegenomen, zoals een olifant?’

Tussen de ex-collega’s volgen de grappen elkaar snel op. ‘Hoeveel denk je dat ze vandaag van ons salaris zullen aftrekken?’

‘We hadden lid van de ondernemingsraad moeten worden, man. Wanneer luister je een keer naar me?’

Mei gaat naast Anna lopen. ‘Hoe gaat het met je?’

‘Goed.’

‘Nel heeft het me al verteld ... En ... Zo is het leven, niet?’

Met haar rode Converse-sneakers laat Anna de pedaal dansen.

Als ze niet in Nels veilige *comfort zone* zit vallen woorden haar zwaar. Mei probeert het op een andere manier: ‘Zijn ze nieuw?’

‘Oud.’

‘Ah ... Hm ... Ik app Raquel even. Eens kijken of ze al in de buurt zijn.’

‘Daar is ze.’

‘Oei ... Komt ze vandaag ook alleen?’

Raquel rent over het zebrapad. Ze draagt een dubbelgevouwen bord met daarop een in rood gedrenkte schaar. De tekst luidt: KNIPPEN IN GEZONDHEIDSZORG EN ONDERWIJS DOODT. Ze hijgt en lijkt een beetje van slag. ‘Hallo, allemaal. Kusjes, kusjes. Het ziet er een beetje ordi uit, maar we hebben hem met Isem geschilderd met een paar ... O, waar is de tweeling?’ En nu

verandert ze van toon: ‘Hoi, Anna, hoe gaat het?’

Mei beantwoordt de vraag die haar betreft: ‘We hebben ze bij oma gestald; het is hier te onoverzichtelijk. Komt Jordi niet?’

Dat willen de mannen ook weten. Nel, Joan en Jordi: de drie musketiers van de commerciële afdeling van de krant.

‘Isem heeft waterpokken.’

‘Alweer?’

‘Ja, blijkbaar kun je ze opnieuw krijgen als je ze de eerste keer maar licht hebt gehad.’

Joan deinst terug. ‘Hola, *vade retro*; het ontbreekt er nog maar aan dat ik waterpokken krijg. Dan zou ik eruitzien als zo’n goedkope tijgerprint.’

Toen Mei bijna was uitgeteld, kreeg Joan een immunologische aandoening, waardoor hij in een mum van tijd al zijn lichaamsbehandling verloor. Hun vrienden fluisterden: Overal? Overal, zegt hij, zoals een baby. De vriendengroep maakte geen grapjes meer over kaalkoppen en Nel hoefde niet meer met neergeslagen blik een geforceerde glimlach op te zetten. Joan bleef buiten schot: Man, ik snap er niks van. Eerst zeiden ze altijd: Kijk die *fat bald-head* eens, en nu ik een kale knikker heb zeggen ze: Zie je die kerel met die groene ogen? Hoewel de zon vandaag niet fel schijnt, draagt hij een hoed en een zonnebril met oranje glazen. Het uniform van de onzichtbare man, zoals hij zegt.

‘Nu we er toch allemaal zijn, kunnen we gaan lopen, of niet? Of gaan we eerst een anisette drinken met de mensen van de vakbond?’

Anna is alleen meegekomen om Laura te begroeten, omdat Nel haar dat heeft gevraagd. Toe, ze wil je condoleren. Ze heeft het er al dagen over. Je komt en je gaat weer en klaar is Kees.

‘Ik ga weer werken.’

Van alle mensen die protesteren roept Raquel het hardst: ‘Mens, er is een algemene staking!’

Nel schiet Anna te hulp. ‘Als ze niet werkt, verdient ze niet. En dat het hele jaar door. Niet zoals al die *kameradski*’s die het woord “arbeidersklasse” in de mond bestorven ligt.’

Joan doet er nog een schepje bovenop. ‘Ja, man, alsof het hier

zo vol zou zijn als het een staking was van arbeiders die werk hebben.’

Anna dubt of ze zal opnemen. Op de vaste lijn bellen alleen maar Zuid-Amerikaanse telemarketeers en Nels moeder, met wie ze sinds kerst niet meer praat. Misschien moet ze er niet meer zo zwaar aan tillen; ze heeft al te vaak gebeld om haar te condoleren en zij heeft Nel gevraagd haar met elk geldig excuus af te wimpelen.

‘Meisje, eindelijk krijg ik je te pakken! Hoe gaat het met jullie?’

Met dat meervoud herinnert haar schoonmoeder haar aan haar Siamese opvatting van wat een stel is. Hoe gaat het met jullie? Zijn jullie verkouden? Houden jullie niet van kaantjes?

‘Manel is er niet.’

‘Ik wilde jóú spreken. Hoe gaat het? Ben je alweer een beetje opgekikkerd?’

Anna weet niet wat Nel haar heeft verteld, en geeft een standaardantwoord: ‘Het gaat wel.’

‘Fijn, de tijd heelt alle wonden. En heb je nog opdrachtjes?’

Anna bijt op een nagel. Het idee dat haar schoonfamilie van haar werk heeft is vaag, als van iets bijkomstigs. Nel doet werk met een hoofdletter.

‘Het gaat zijn gangetje.’

‘Dat is het belangrijkste, dat jullie er komen.’

Nu zou ze met een gelijkwaardig meervoud moeten antwoorden: Hoe gaat het met jullie, hoe gaat het met jullie rug, heup, knie? Maar ze voelt geen affectie voor Nels familie en ze moet op internet nog nazoeken of dat normaal of abnormaal is. Toen bij haar schoonmoeder diabetes werd vastgesteld, dacht ze alleen maar aan Nels bloed. Toen haar schoonvader een pacemaker kreeg, dacht ze alleen maar aan Nels hart. Toen Laura bij een aanrijding een whiplash opliep, dacht ze alleen maar aan Nels merg.

‘Zeg, Laura heeft me verteld dat jullie nu alle twee thuis werken?’

Anna is als versteend. De waaier aan leugens die hij zijn moeder

opdist is eindeloos. Ze stelt zich voor wat er in Nels hoofd moet omgaan als hij aan het vervloekte woord denkt: werkloos, werkloos. Het is de prijs die je moet betalen als je geboren bent in een huis waar ‘werkloos’ de derde betekenis is van het woord ‘uitvretter’. Dus, officieel werkt hij thuis ... Nou ja, je kunt het maar beter laat weten dan nooit.

‘Hij legt het je nog wel uit.’

‘Gezien de omstandigheden gaat het zelfs goed, begrijp ik.’

Anna gooit haar hoofd in haar nek: kinderen opvoeden is ‘gezien de omstandigheden’. Mooi, het hoge hoge woord is eruit; nu zal ze van onderwerp veranderen.

‘Zijn jullie al bij oom Avel·lí geweest?’

‘Nog niet.’

‘Die arme man. Helemaal alleen ...’

Nu is Nels oudoom, die in de hoofdstad fortuin heeft gemaakt, arm en helemaal alleen, in dat vijfsterrenverzorgingshuis in Pedralbes. Nu pas, nu het gevaar bestaat dat hij op een dag met het verkeerde been uit bed stapt en zijn testament wil veranderen.

De eerste keer dat ze zijn appartement bezochten, studeerde Anna nog. Onder de tiktak van de klok in de galerij aten ze luxe-koekjes uit Camprodon en deed de oude man, zonder dat het te pas kwam, een boekje open over zijn testament. Hij was lang geleden weduwnaar geworden, hij had geen kinderen en hoewel hij altijd een zwak heeft gehad voor vrouwen, wilde hij geen vrouw meer in huis nemen. Toen hij met prepensioen was, kreeg hij een neuromusculaire ziekte, die bij zijn benen begon – geen enkele rolstoel zou in de lift passen. Kijk eens goed om je heen. Als het aan mij ligt is dit appartement van jullie. Jouw markiezin kan hier een mooi nestje bouwen.

Onder de tafel kneep Nel in Anna’s dij; ze werd zich ineens bewust van die hoge met vakwerk ingelegde plafonds met een enkele scheur; van die mengeling van geur van behang, reukwater met citrus, en bloemkool. Oom nuanceerde het aanbod. En wie ‘van jullie’ zegt, zegt ook ‘van je zus’; wie het eerst komt, het eerst maalt. Jullie komen er wel uit.

En zij waren als eerste gekomen, ook al doordat Laura in

Girona studeerde en altijd op de hoofdstad had afgegeven. De prijs die oom vaststelde was geen vriendenprijs, maar wel op te brengen door twee mensen met een afgeronde universitaire opleiding, die, volgens de natuurwet, het werk voor het uitkiezen zouden hebben. Wat jij en je markiezin mij betalen, spendeer ik, tot ik doodga, aan gespreide bedden en knappe verpleegsters.

Al de eerste keer dat ze hem in het verzorgingshuis opzochten, klaagde hij: Deze meisjes zijn heel pittig en alles wat je wilt, maar Catalaans verstaan ze niet. De laatste keer dat ze er waren geweest, klaagde hij nog meer: Wat komen jullie hier nou doen? In plaats van een oude man te bezoeken, zouden jullie moeten ... – en hij klakte met zijn tong. Het is verdorie zondag!

De ouders van Nel-student, die de flat hadden afgewezen toen oom er woonde, keken er anders tegenaan nu hij er niet meer woonde. Anna voedt hun nieuwsgierigheid met stilte, hoeveel vragen ze ook stellen.

‘Dus jullie gaan deze maand ook niet naar hem toe?’

Haar schoonmoeder merkt al dat ze er niets uit krijgt en geeft een draai aan haar kruisverhoor. ‘O ja, weet je wie er ook dood is? Misschien heb je hem wel gezien ...’

‘Rosa, ik moet ophangen. Ik krijg een ander telefoontje binnen.’

‘Doe maar, ik zal jullie niet meer storen. Ik bel jul...’

Anna duwt de rode telefoonknop in tot hij helemaal in het toestel verdwijnt.